

آشنایی با مفاهیم

بورس اوراق بهادار

تألیف: محمدرضا مهران‌فر

۱۳۸۷

سرشناسه	-۱۳۵۳	مهران فر، محمدرضا،
عنوان و نام پدیدآور		آشنایی با مفاهیم بورس اوراق بهادار / تألیف محمدرضا مهران فر.
مشخصات نشر	۱۳۸۷	تهران: چالش،
مشخصات ظاهری		۱۴۴ ص: جدول، نمودار.
شابک	۹۷۸-۰-۶-۲۵۲۲-۹۶۴-	۹۶۴-۰-۶-۲۵۲۲-
وضعیت فهرستنوسی		: فیبا.
یادداشت		یادداشت
		: واژه‌نامه.
یادداشت		: کتابنامه.
موضوع		بورس — اصطلاحها و تعبیرها.
موضوع		بازار سرمایه — اصطلاحها و تعبیرها.
ردیف‌بندی کنگره	۱۳۸۷	.HG۴۵۵۱/م۹۱۵
ردیف‌بندی دیوبی		.۳۳۲/۶۴۲
شماره کتابشناسی ملی		: ۱۲۸۸۷.

نشر چالش

آشنایی با مفاهیم بورس اوراق بهادار

مؤلف: محمدرضا مهران فر

امور فنی و صفحه‌آرایی: جهان‌فارس؛ ۱۷۲۷۰۶۶۴

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: فرشیوه

چاپ اول: تابستان ۱۳۸۷

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

ISBN - - - - شابک: ۹۷۸-۰-۶-۲۵۲۲-۹۶۴-

نشر چالش: تهران، خیابان انقلاب، خ شهید منیری جاوید، شماره ۱۷۷، واحد ۶

تلفن: ۰۶۶۴۱۴۶۱۰

حق چاپ محفوظ است.

فهرست مطالب

عنوان	
پیشگفتار	.....
♦ بخش اول	.....
• فصل اول: بورس اوراق بهادار	.....
بورس اوراق بهادار	..... ۷
مزایای بورس اوراق بهادار	..... ۹
تاریخچه بورس اوراق بهادار	..... ۱۱
سابقه تشکیل بورس اوراق بهادار در ایران	..... ۱۲
ارکان بازار اوراق بهادار ایران	..... ۱۵
..... ۱۶	
..... ۱۸	
• فصل دوم: ساختار حقوقی و مالی شرکت‌های بورسی	..... ۲۱
شرکت سهامی	..... ۲۱
مجامع شرکت سهامی	..... ۲۲
افزایش سرمایه شرکت‌ها	..... ۲۴
سود سهام شرکت‌ها	..... ۲۷
♦ بخش دوم	..... ۳۵
• فصل اول: بازارهای مالی	..... ۳۷
بازارهای مالی	..... ۳۷
کارآیی اطلاعاتی بازار	..... ۳۸
بازار خارج از بورس	..... ۳۹
مقایسه بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس	..... ۳۹
شبکه‌های معاملاتی الکترونیک	..... ۴۰
• فصل دوم: نهادهای مالی	..... ۴۳
شرکت‌های سرمایه‌گذاری	..... ۴۳
صندوق‌های سرمایه‌گذاری	..... ۴۴
شرکت مادر تخصصی	..... ۴۵
کارگزاران	..... ۴۶
مؤسسات رتبه‌بندی	..... ۴۷
شرکت‌های تأمین سرمایه	..... ۴۷
بازارسازان	..... ۴۸

۵۱	• فصل سوم: ابزار مالی
۵۱	سهم
۵۱	حق تقدیم
۵۲	اوراق مشارکت
۵۲	اوراق قرضه
۵۳	قرارداد اختیار معامله
۵۴	صکوک
۵۵	♦ بخش سوم
۵۷	• فصل اول: سرمایه‌گذاری
۵۷	سرمایه‌گذاری
۵۸	رویکرد زمانی سرمایه‌گذاری
۵۸	سرمایه‌گذاری غیرمستقیم
۵۹	• فصل دوم: ریسک و بازده سهام
۵۹	مفهوم ریسک
۵۹	مفهوم بازده سهام
۶۰	انواع ریسک
۶۱	• فصل سوم: ارزش سهام و تحلیل شرکت‌ها
۶۱	ارزش سهام
۶۲	معیارهای ارزشیابی سهام
۶۳	عوامل مؤثر بر قیمت سهام شرکت‌ها
۶۹	• فصل چهارم: ارزیابی شرکت‌های بورسی
۶۹	چگونگی ارزیابی شرکت‌ها
۷۳	• فصل پنجم: شاخص
۷۳	شاخص
۷۴	خصوصیات شاخص
۷۴	چگونگی محاسبه شاخص
۷۵	شاخص بورس اوراق بهادار تهران
۷۵	انواع شاخص
۷۶	موارد تعديل شاخص
۷۹	♦ بخش چهارم
۸۱	• فصل اول: روش‌های تجزیه و تحلیل سهام
۸۱	تجزیه و تحلیل بنیادی
۸۱	تجزیه و تحلیل فنی
۸۳	• فصل دوم: تحلیل مالی و انتخاب سهام
۸۳	تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی

۸۳.....	انواع صورت‌های مالی و کاربران آن .....
۹۱.....	تجزیه و تحلیل افقی یا تجزیه و تحلیل روند .....
۹۲.....	تجزیه و تحلیل عمودی .....
۹۳.....	تجزیه و تحلیل نسبت‌های مالی .....
۹۷.....	◆ بخش پنجم .....
۹۹.....	• فصل اول: چرخه خرید و فروش سهام .....
۹۹.....	فرم‌های درخواست خرید و فروش .....
۱۰۱.....	سفارش‌های خرید و فروش .....
۱۰۵.....	ساعت انجام معامله .....
۱۰۵.....	اجرای سفارش مشتری .....
۱۰۶.....	هزینه انجام معاملات .....
۱۰۶.....	صدور اعلامیه خرید و فروش .....
۱۰۷.....	تسویه حساب با مشتری .....
۱۰۹.....	• فصل دوم: نکات مهم در مورد خرید و فروش سهام .....
۱۰۹.....	نماد معاملاتی .....
۱۰۹.....	توقف نماد معاملاتی .....
۱۱۰.....	کد معاملاتی .....
۱۱۰.....	سهام شناور آزاد .....
۱۱۲.....	قیمت پایانی .....
۱۱۲.....	حجم مينا .....
۱۱۳.....	دامنه نوسان قیمت سهام .....
۱۱۳.....	تابلوهای بورس .....
۱۱۵.....	◆ بخش ششم .....
۱۱۷.....	• هشدارها و تذکرات .....
۱۲۵.....	پیوست‌ها .....
۱۲۷.....	اطلاعات شرکت‌های بورسی، دوره تناوب و زمان ارسال آن جهت انعکاس به بازار .....
۱۲۸.....	فهرست موضوعی مواد قانون تجارت مرتبط با بورس اوراق بهادر .....
۱۳۵.....	آدرس سایت‌های بورس اوراق بهادر .....
۱۳۶.....	عنوانین و سایت نشریات اقتصادی .....
۱۳۶.....	آدرس سایت کارگزاران دارای امکان خرید و فروش اینترنتی .....
۱۳۷.....	نمودار مراحل خرید سهام .....
۱۳۸.....	نمودار مراحل فروش سهام .....
۱۳۹.....	واژه نامه .....
۱۴۳.....	منابع .....

تقدیم به

پدر و مادر عزیز

و همسر مهربانم

پیشگفتار

دنیای امروز، دنیای تغییرات است. پویایی و تحولات سریعی که در جوامع انسانی رخ می‌دهد، مرهون پیدایش تجهیزات رایانه‌ای، ماهواره‌های مخابراتی، سیستم‌های هوشمند و تکنولوژی مدرن می‌باشد.

در این شرایط، کشوری می‌تواند دارای اقتصادی سالم و مطمئن باشد که در آن یک بازار سرمایه کارآ پایه‌ریزی شده باشد. بورس اوراق بهادر در اکثر کشورها، کانون اصلی بازار سرمایه است. ساز و کار این بازار به گونه‌ای است که ضمن سهمیم کردن عموم مردم در مالکیت شرکت‌ها، باعث کترول نقدینگی شده و به این وسیله تورم را کاهش می‌دهد. از سوی دیگر، با تخصیص بهینه منابع به واحدهای تولیدی، اشتغال و رونق اقتصادی را فراهم می‌آورد.

بورس اوراق بهادر می‌تواند پاسخگوی سرمایه‌گذاران مختلف، با انگیزه‌ها و سطوح ریسک‌پذیری متفاوت باشد. حال اگر این بازار به شیوه‌ای عمل کند تا سرمایه‌گذاران بازدهی مناسبی طبق ریسک‌پذیری خود بدست آورند، می‌تواند باعث مشارکت هرچه بیشتر مردم در تأمین مالی واحدهای صنعتی و سهامی شدن آنها در مالکیت شرکت‌ها، بالارفتن میزان تعهد و کارآبی مدیران و همین‌طور افزایش رشد تولید ناخالص داخلی گردد.

نوشتار حاضر بنا به پیشنهاد و راهنمایی ارزشمند جناب آقای دکتر علی رحمانی مدیرعامل محترم شرکت بورس اوراق بهادر تدوین گردیده که امید است بتواند تا اندازه‌ای نیاز اطلاعاتی سرمایه‌گذاران و فعالان بورس اوراق بهادر را برآورده نماید. از جناب آقای علی عباس کریمی مدیریت محترم تحقیق و توسعه شرکت بورس اوراق بهادر که نسخه اولیه این نوشتار را بارها مورد بازبینی قرار داده و پیشنهادهای اصلاحی گرانقدری ارائه نموده‌اند، بسیار سپاسگزارم.